

TOELICHTING

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING SAMENWERKINGSVERBAND REGIO EINDHOVEN (incl. 1^e wijziging februari 2005 en 2^e wijziging januari 2009))

ALGEMEEN

1. Het wettelijk kader

Aanleiding voor de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling Samenwerkingverband Regio Eindhoven ligt in de beëindiging van de Kaderwet bestuur in verandering. In het licht van beëindiging van die Kaderwet hebben de gemeenten zich in een open discussie beraden over de wenselijkheid van continuering van de intergemeentelijke samenwerking in de regio Eindhoven. Onder auspiciën van een Stuurgroep Nieuwe Koers SRE, daartoe ondersteund door meerdere ambtelijke werkgroepen, zijn de gemeenten met elkaar nagegaan op welke beleidsterreinen en met welke intensiteit verdere samenwerking als noodzakelijk dan wel wenselijk werd ervaren. De resultaten van die discussie zijn neergelegd in een Eindrapport Nieuwe Koers (verschenen maart 2000). De raden van de deelnemende gemeenten hebben daaropvolgend ingestemd met het Eindrapport en bepaald, dat dit Eindrapport als basis zou dienen te gelden voor de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling. Aan het Dagelijks Bestuur van het Samenwerkingsverband werd opgedragen tijdig een voorstel voor een aangepaste regeling aan de deelnemende gemeenten voor te leggen.

De bestuurlijke ontwikkelingen volgden elkaar snel op. Aanvankelijk werd voorzien dat de Kaderwet op 1 januari 2003 zou aflopen en dat daarna de Wet gemeenschappelijke regelingen (vrijwillige samenwerking) het wettelijk kader zou worden. Spoedig daarna werd door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangegeven, dat alsnog een wettelijke voorziening zou worden getroffen voor verplichtende samenwerking vergelijkbaar met de Kaderwet bestuur in verandering, maar zonder het perspectief van een stadsprovincie. Het wetsvoorstel Bestuur in stedelijke gebieden lag ter behandeling voor in de Tweede Kamer, toen in april 2002 het tweede kabinet Kok viel. Op basis van een noodwetje werd de werkingsduur van de gemeenschappelijke regelingen op basis van de Kaderwet verlengd tot 1 januari 2005. Inmiddels is – onder het tweede kabinet Balkenende - duidelijk dat de Wet gemeenschappelijke regelingen plus het wettelijk kader zal gaan vormen voor verplichtende niet vrijblijvende samenwerking tussen gemeenten in regio's met stedelijk kenmerken. Het wetsontwerp bestuur in stedelijke regio's wordt ingetrokken.

Plusregio's worden slechts ingesteld indien er sprake is van een zodanige complexe en structurele ruimtelijke afstemmingsproblematiek ten gevolge van beleidsopgaven op de terreinen volkshuisvesting, bedrijfsvestiging, infrastructuur, recreatie of stedelijk groen, dat voor de realisatie ervan verplichte samenwerking op regionale schaal aangewezen is.

Het verschil tussen de meer verplichtende samenwerking en de "gewone" Wgr-samenwerking heeft betrekking op 1) de formele vaststelling van het gebied waarbinnen een bijzondere vorm van Wgr-samenwerking dient plaats te vinden; 2) de aanduiding van de terreinen waarop de betreffende gemeenten meer verplichtend moeten samenwerken; 3) de mogelijkheid van toevoeging van taken en/of middelen aan het samenwerkingsverband door Rijk en provincie.

Intensief overleg van de minister van BZK met besturen van Kaderwetgebieden en provincies, afzonderlijk alsook samen met VNG en IPO heeft uiteindelijk geleid tot overeenstemming over een nadere invulling van het verplichtende pakket taken.

Ten aanzien van de opgedragen bevoegdheden heeft het bestuur van een plusregio doorzettingsmacht. Het wetsvoorstel Wijzigingswet Wgr-plus (Kamerstukken II, 2003/04, 29 532) bepaalt in artikel 115, dat het bestuur van een gemeente zijn medewerking verleent aan de uitvoering van besluiten die het bestuur van de plusregio neemt in verband met de uitoefening van de aan dat bestuur opgedragen bevoegdheden. Indien het bestuur van een gemeente naar het oordeel van het dagelijks bestuur van die plusregio die medewerking niet of in onvoldoende mate verleent, kan het dagelijks bestuur zelf ten laste van de betrokken gemeente een besluit uitvoeren of doen

uitvoeren. Alsdan dient het betrokken gemeentebestuur vooraf in kennis te worden gesteld van het daarop gerichte voornemen.

Het wetsvoorstel Wijzigingswet Wgr-plus bevat een overgangsbepaling, die erin voorziet dat de huidige Kaderwetgebieden van rechtswege worden aangemerkt als zgn. plusregio's waarop dat verplichtend regime van toepassing is. Het in de wijzigingswet beschreven takenpakket is nagenoeg gelijklopend aan dat van de Kaderwet bestuur in verandering en ontwerp van Wet bestuur in stedelijke regio's. In die zin kan deze gewijzigde kijk van het kabinet op de inbedding van de regionale samenwerking binnen de bestuurlijke hoofdstructuur beschouwd worden als een voornamelijk cosmetische operatie.

2. Uitgangspunten Nieuwe Koers

Belangrijke winstpunten van de discussie over de toekomstige intergemeentelijke samenwerking in de regio zijn dat de deelnemende gemeenten zich op basis van de inhoud van beleid hebben kunnen uitspreken over de gewenste en noodzakelijke samenwerking in de regio en over het bestuurlijk kader en de wijze waarop gemeenten met elkaar in de samenwerking willen omgaan.

Samenhangende problematiek stad / platteland

De regio kent een lange traditie van intergemeentelijke samenwerking. Al vroeg is de samenhang en de onderlinge afhankelijkheid van stedelijk gebied en landelijk gebied onderkend. Gemeenten geven sinds 1993 in SRE-verband gezamenlijk vorm aan de aanpak van belangrijke maatschappelijke vraagstukken.

Essentiële functies als wonen, werken, recreëren vragen om een geïntegreerde benadering op de schaal van de regio. De regio functioneert immers als één arbeidsmarkt, één woningmarkt en is de schaal waarop tal van maatschappelijke processen zich afspelen.

De komst van de Kaderwet bestuur in verandering maakte dat de taakbehartiging door het SRE slechts in beperkte zin werd uitgebreid en op bestaande onderdelen voorzien werd van een "wettelijk verplicht"- label. Het SRE kreeg m.a.w. extra bevoegdheden en verplichtingen op beleidsterreinen waar de gemeenten al langer op vrijwillige basis met elkaar samenwerkten.

De meerwaarde van die samenwerking is nadrukkelijk gelegen in de onderlinge afstemming van beleid, het gezamenlijk (ook samen met derden) aanpakken van problemen en benutten van kansen, in het door bundeling effectiever en efficiënter organiseren van uitvoerende taken, in het faciliteren - vanuit regionaal opgebouwde deskundigheid - van gemeenten bij de aanpak van subregionale / lokale taken.

Dat de samenwerkende gemeenten bereid zijn in solidariteit hun schouders te willen zetten onder de aanpak van regionale problemen is gebleken bij het debacle Philips en DAF, waar in 1993 tienduizend arbeidsplaatsen kwamen te vervallen. Met financiële ondersteuning van alle gemeenten werd en wordt thans nog gewerkt aan de versterking van de economische structuur van de regio.

De hoofdconclusie van het Eindrapport Nieuwe Koers " Samen is er veel te doen" was dat continuering van de intergemeentelijke samenwerking op de schaal van Zuidoost Brabant, ook na beëindiging van de Kaderwet bestuur in verandering, wenselijk en noodzakelijk wordt geacht, waar mogelijk met behoud van verworvenheden uit de Kaderwet.

Bepleit werd een grotere openheid van het samenwerkingsverband naar de deelnemende gemeenten en een grotere betrokkenheid van de gemeenten bij dat samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband, de samenwerkende gemeenten, zijn immers de gemeenten zelf.

De gemeenten dienen - als founding members - het beleid en de uitvoering door het samenwerkingsverband op wezenlijke momenten te kunnen beïnvloeden. Dit stelt eisen aan de mate waarin en de tijdigheid waarmee gemeenten naar hun opvatting en standpunten gevraagd wordt. De werkwijze van de ondersteunende organisatie dient klantgericht, effectief en efficiënt te zijn en voldoende flexibel om ook in te kunnen spelen op specifieke doelstellingen van een of enkele gemeenten. In dat kader is de introductie van het zgn. cafetariamodel gezien.

Tussentijdse raadplegingen van gemeenten

Over de uitwerking van het Eindrapport Nieuwe Koers naar een nieuwe gemeenschappelijke regeling heeft het Dagelijks Bestuur op hoofdpunten de gemeenten tussentijds geraadpleegd.

Eerst over de uitwerkingsnotitie zelf en vervolgens over het Startdocument nieuwe gemeenschappelijke regeling SRE van maart 2003. Dit Startdocument legt vast waarover overeenstemming bestaat: de resultaten van het traject Nieuwe Koers.

Met de conclusies naar aanleiding van de gemeentelijke reacties is de uitwerking Nieuwe Koers afgesloten. Op basis van de besproken hoofdlijnen en uitgangspunten is vervolgens gewerkt aan de tekst van de nieuwe gemeenschappelijke regeling SRE.

3. Dualisering

Dualisme is sinds de invoering van de wet per 7 maart 2002 inmiddels verankerd in de gemeentelijke bestuurspraktijk. Sinds 12 maart 2003 geldt het dualisme ook voor de provinciale bestuurlijke structuur. Voor gemeenschappelijke regelingen geldt dit echter niet.

Voor gemeenschappelijke regelingen is de oude Gemeentewet “bevroren” naar de situatie van vóór 7 maart 2002. Duale kenmerken van latere wijzigingen, uitgezonderd de bepalingen over begroting en rekening, zijn dus niet op gemeenschappelijke regelingen van toepassing.

Aan de concept-nota “Gevolgen van de dualisering van het gemeentebestuur voor de Wet gemeenschappelijke regelingen” van het ministerie van BZK (juli 2002) kan de volgende conclusie worden ontleend: De intergemeentelijke samenwerking op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt niet op dualistische leest geschoeid. Wel zullen er wijzigingen worden doorgevoerd in de Wet gemeenschappelijke regelingen die aan de Wet dualisering gemeentebestuur zijn ontleend. Dit standpunt is recent herbevestigd in een gezamenlijke brief van de Minister van Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 26 mei 2004 aan de Tweede Kamer.

Vanwege de situatie dat voor gemeenschappelijke regelingen de oude Gemeentewet van toepassing is, is die versie van de Gemeentewet als bijlage bij de regeling opgenomen.

4. Opzet nieuwe gemeenschappelijke regeling SRE

Als vertrekpunt voor de nieuwe gemeenschappelijke regeling SRE is genomen de tekst van de huidige regeling. Daar waar wijzigingen noodzakelijk (wettelijk kader; verplichtende samenwerking) dan wel wenselijk zijn (uitwerking Nieuwe Koers; bijzonder bestuurlijk arrangement), zijn in de bestaande tekst artikelen gewijzigd, vervangen of geschrapt.

Er is voor gekozen dat de gemeenschappelijke regeling een zo volledig mogelijk beeld geeft van de structuur, de inhoud en werkwijze van het samenwerkingsverband. Dit houdt in dat in de regeling zelf de taken en bevoegdheden zijn opgenomen (bijv. het vaststellen van een regionaal structuurplan, een regionaal verkeer en vervoersplan) ook al geldt de verplichting hiertoe op basis van kaderwetgeving als de Wet RO of Planwet Verkeer en Vervoer.

In overeenstemming met de aanbevelingen van de themagroep cafetariamodel wordt in de taken een onderscheid gemaakt naar basistaken (de wettelijke taken en de regionaal afgesproken taken) en taken die worden uitgevoerd op contract-/offertebasis (taken voor een (cluster van) gemeente(n)).

In de gemeenschappelijke regeling zijn in beginsel alleen de taken en bevoegdheden uit het basispakket opgenomen. De taken die momenteel vervuld worden op basis van het cafetariamodel zijn – met uitzondering van Regionale Programmaraad en Ondersteuning lokale integrale handhaving – niet in de regeling zelf opgenomen, maar als bijlage bij deze toelichting. Dit vanwege het minder structurele en mogelijk zelfs eenmalige karakter van de opgedragen taak.

Genoemde uitzonderingen zijn ingegeven door de bijzondere, politiekgevoelige aard van de taak of de daarmee verbonden bestuursconstructie (bestuurscommissie).

De bestaande taken zijn op hun cafetariagehalte gescreend. Dit heeft ertoe geleid dat taken als het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer en het beheer van het budget Volwasseneneducatie ten behoeve van de gemeenten in Groot Kempenland nu zijn opgenomen in de “cafetarialijst” en de kosten daarvan niet langer ten laste komen van alle gemeenten, maar slechts van die gemeenten waarvoor concreet die taakbehartiging wordt vervuld.

Daar het vervullen van cafetariataken – waar deze niet beperkt hoeven zijn tot instanties binnen de regio – niet ten koste mag gaan van de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten zal periodiek een overzicht hiervan worden verstrekt aan het portefeuillehoudersoverleg bestuurlijke aangelegenheden. De gemeenten kunnen zodoende zicht blijven houden op de taakbehartiging in het kader van het cafetariamodel.

5. De Wet gemeenschappelijke regelingen-plus

Op 1 januari 2006 is in werking getreden de Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen-plus (Wgr-plus). De 'Wijzigingswet Wgr-plus' is de formele basis voor de nieuwe gemeenschappelijke regeling, waarmee alle gemeenten in Zuidoost-Brabant hebben ingestemd. Aspecten van deze wet die op deze plaats vermelding verdienen zijn het goedkeuringsvereiste, de inzendplicht en de opname van de gemeenschappelijke regeling in het centrale register van het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

In de Wgr-plus is het vroegere goedkeuringsvereiste geschrapt. Derhalve behoeven besluiten van gemeenten tot het aangaan, het wijzigen, het uittreden en tot opheffing van gemeenschappelijke regelingen niet langer de goedkeuring van de provincie.

In verband met het financiële toezicht van de provincie blijft wel de verplichting tot het inzenden van de regeling bij de provincie bestaan.

Verder moeten de gemeenten een register bijhouden van regelingen waaraan zij zelf deelnemen.

Ingevolge de Wgr-plus is er een centraal register bij het ministerie van BZK waarin alle Wgr-plus-regelingen dienen te worden opgenomen. De onderhavige regeling is kort na het in werking treden van de Wgr-plus toegezonden aan de minister van BZK met het verzoek om deze op te nemen in het centrale register. Ook het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant is inmiddels in het bezit van de regeling van het SRE.

ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 3 Missie

De missie van het Samenwerkingsverband is het bevorderen van een evenwichtige en harmonische ontwikkeling van het gebied door onder meer het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten en het geven van uitvoering aan de regionaal opgedragen taken. Centrale opgave in de toekomstige samenwerking is het vinden van een balans in de aandacht voor het stedelijk gebied en die voor het landelijk gebied. Het stedelijk gebied kent in het kader van de postherindelingsproblematiek zijn bijzondere opdracht. Besloten is ook voor het landelijk gebied te komen tot een bijzondere opdrachtformulering.

De Wgr schrijft voor dat in de regeling de belangen worden genoemd ter behartiging waarvan de regeling is getroffen. Gelet op het integrale karakter van de regeling heeft ook de belangenbeschrijving een algemeen karakter. In de artikelen 4 en 5 wordt nader geconcretiseerd op welke wijze de belangen worden behartigd.

Om zeker te stellen dat het samenwerkingsverband zich op verzoek ook mag bezig houden met belangen en taken die afzonderlijke gemeenten regarderden ("cafetariataken"), zijn onder doel en taken daartoe specifieke bepalingen opgenomen.

Artikel 4 Bevoegdheden algemeen

Het eerste lid van dit artikel omschrijft meer algemeen de instrumenten die het samenwerkingsverband ten dienste staan als bestuurlijk kader van samenwerking, alsmede enkele bestuurlijke taken. Bij het uitvoeren van rijks- en provinciale taken wordt onder meer gedacht aan de uitvoering van de Wgr-plustaken en de decentrale uitvoering van provinciale taken. Daarbij geldt als voorwaarde dat - tenzij de Regioraad bij aanvaarding anders beslist - voor de uitvoering van die taken een kostendekkende financiële tegemoetkoming wordt verkregen.

In lid 2 wordt het samenwerkingsverband bevoegd verklaard tot het vaststellen van verordeningen, het heffen van rechten en deelname aan gemeenschappelijke regelingen, waaronder begrepen regelingen in het kader van de Benelux-overeenkomst.

Artikel 5 Taken en bevoegdheden

In dit artikel worden concreet de taken en bevoegdheden genoemd die aan het samenwerkingsverband worden opgedragen. Uitgegaan is van de terminologie uit de ontwerp-Wijzigingswet Wgr-plus en sectorale wetten. Voorzover er geen sprake is van een wettelijke term wordt aangesloten bij de huidige praktijk. Als overkoepelend begrip voor "regionaal structuurplan / beleidsplan / ontwikkelingsstrategie e.d." wordt in artikel 7 onder kopje "regionale projecten" de term "beleidsdocument" gebruikt.

Een aantal ervan vloeit voort uit bijzondere wetgeving als de Wgr-plus. Zoals vermeld onder punt 4 van de Toelichting algemeen zijn in de regeling in beginsel alleen de basistaken genoemd. De cafetariataken van dit moment zijn opgenomen in de bijlage bij deze toelichting.

Artikel 5, lid 1a: ruimtelijke ordening

Op basis van de verplichtende taakstelling in de Wgr-plus is de taak en bevoegdheid opgenomen tot vaststelling van een regionaal structuurplan. Die bevoegdheid van de plusregio's is terug te vinden in de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

In voorbereiding is een fundamentele herziening van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, naar verwachting ingaande per 1 januari 2006. De planfiguren streekplan en regionaal structuurplan komen dan te vervallen. Er zal dan voor de plusregio's sprake zijn van de opstelling van een regionale ruimtelijke visie, die bindend is voor de gemeenten en niet langer de goedkeuring behoeft van de provincie. Wel kan de provincie kaders stellen, voorzover dat uit een oogpunt van bovenregionale afstemming nodig is. In afwachting van die nieuwe wetgeving is in de regeling uitgegaan van de huidige bevoegdheidsgrondslag.

Artikel 5, lid 1b: volkshuisvesting

> 1 / 3 De taken / bevoegdheden zijn in terminologie aangepast. Was in de oude regeling sprake van: "de vaststelling van een regionale volkshuisvestingsstrategie" en "het aanvragen en verdelen van het woningbouwprogramma", nu wordt gesproken van "het vaststellen van een regionale woonvisie" en "het vaststellen van de regionale woningbouwprogrammering".

> 6 Overeenstemming bestaat in de regio om te komen tot een gebundelde inzet van de Investeringsbudgetten Stedelijke Vernieuwing. De centrumsteden (rechtstreekse gemeenten) alsook de

provincie (budgethouder voor de overige gemeenten) hebben daartoe hun positieve medewerking uitgesproken. Zie voor verdere uitwerking artikel 10.

Artikel 5, lid 1 c: verkeer en vervoer

> 1 De taak / bevoegdheid tot vaststelling van een regionaal verkeers- en vervoersplan berust op de Planwet Verkeer en Vervoer. De plusregio's hebben daarin een positie gekregen in nevenschikking aan de provincie. Dit betekent dat het samenwerkingsverband volledig competent is voor haar grondgebied. De provincie kan kaders stellen, voorzover dat uit een oogpunt van bovenregionale afstemming nodig is.

> 3. De taak / bevoegdheid tot het verlenen etc. van concessies voor openbaar vervoer berust op de Wet personenvervoer 2000. Deze concessies worden verleend middels een (openbare) aanbesteding op basis van vooraf in een bestek vastgestelde ijkpunten.

> 5 De instelling van een regionaal mobiliteitsfonds is nader uitgewerkt in artikel 9. Het fonds strekt tot aanvullende financiering van regionale projecten, die als zodanig zijn aangewezen in het regionaal verkeers- en vervoersplan.

Artikel 5, lid 1 d: recreatie, toerisme, natuur en landschap

In dit artikel zijn de taken qua formulering aangepast aan de huidige stand van zaken. Daarbij gaat het om het ontwikkelen en uitvoeren van plannen op het terrein van recreatie, toerisme, natuur en landschap (lid 1) en het beheer en/of exploitatie van de bestaande regionale recreatievoorzieningen (lid 2). Het vaststellen van de hoofdlijnen van een regionaal promotie- en acquisitiebeleid gericht op toerisme (lid 3) berust op de wettelijke taakopdracht inzake economische ontwikkeling.

Toegevoegd zijn met name de leden 4 en 5, die handelen over het subsidiëren van de regionale VVV, waarbij het besluit van de Regioraad van 17 september 2003 uitgangspunt is, en het ontwikkelen en zonodig beheren van regionale toeristische routes.

Artikel 5, lid 1 e: milieu

> 1 De milieutaak behoort tot het wettelijk takenpakket, dat ingevolge de Wgr-plus gaat gelden voor alle plusregio's. Het spreekt vanzelf dat de regionale milieubeleidsvisie (of correct vermeld: het milieubeleidsplan ingevolge artikel 4.15a Wet Milieubeheer) zich richt op de regionale, grensoverschrijdende milieuproblematiek en rekening houdt met (of nog liever: aansluit op) de gemeentelijke beleidsnota's.

Een regionale milieubeleidsvisie (of regionaal milieubeleidsplan) beoogt een kader te scheppen voor het jaarlijkse programma ingevolge artikel 4.15b van de Wet Milieubeheer. Het is niet de bedoeling dat deze visie de regionale gemeenten rechtstreeks bindt of tot verplichtingen aanzet.

Met een regionaal milieuwerkprogramma wordt invulling gegeven aan de regionale ambities die per milieuthema geformuleerd zijn in de Regionale Meerjarenvisie Milieu.

Uitgangspunt bij het formuleren van het regionale milieuwerkprogramma is dat de milieusamenwerking in de vorm van projecten een meerwaarde moet hebben voor de regio maar ook voor de afzonderlijke gemeenten.

De Milieudienst verricht naast die beleidstaak een groot aantal taken, dat op basis van (meerjarige) contracten voor gemeenten wordt verricht. Dit varieert van het opstellen en uitvoeren van het volledige milieuprogramma tot het opstellen van vergunningen en / of het handhaven van de regels, van advisering omtrent de gewenste kwaliteit van de leefomgeving tot het opstellen en uitvoeren van gemeentelijke milieuzorgsystemen.

> 2 De gemeenten in deze regio werken reeds geruime tijd samen op handhavingsgebied, oorspronkelijk in het kader van de Handhavingscoördinatiecentrum, sinds 16 juni 1999 op basis van de bestuursovereenkomst milieuhandhaving Noord Brabant. Deze samenwerking wordt ook gezien als een belangrijk onderdeel van het proces professionalisering van de handhaving en het ligt dan ook in de rede de samenwerking op dit gebied te continueren. Vanwege de bestuurlijk-politieke zwaarte van het onderwerp is daarom expliciet opgenomen: het faciliteren en ondersteunen van gemeenten bij hun acties in het kader van de lokale integrale handhaving en de samenwerking tussen diverse handhavingpartners.

> 3 In de regeling van 1993 is vastgelegd, dat een groot aantal milieutaken door de gemeenten verplicht aan de regio worden uitbesteed. Voor de meeste van deze taken is deze verplichte uitbesteding niet meer aan de orde. Alleen voor de zogenaamde categorie-4 bedrijven bestaat er nog een verplichting. Het artikel is er op gericht om dit voort te zetten met als doel de samenwerking op milieugebied toch meer te laten zijn dan alleen dienstverlening. Alleen is het begrip categorie-4 vervangen door "bedrijven met een hoog milieu- en veiligheidsrisico".

> 4 Door de verkoop van de NV RAZOB aan Essent BV zijn aanzienlijke sommen geld beschikbaar gekomen, die bestemd zijn voor de eindafwerking van de stortplaats en de inrichting van het eindplan Gulbergen. De Regioraad heeft in diens besluit van 20 juni 2002 hiervoor de kaders en randvoorwaarden aangegeven. Aangezien de eindafwerking en de inrichting van het Landgoed Gulbergen de komende jaren nog actueel zullen zijn is expliciet als taak opgenomen: het beheer van de fondsen en voorzieningen, verkregen uit de verkoop van de NV RAZOB ter dekking van de verplichtingen ten aanzien van de eindafwerking en de nazorg van de stortplaats en de ontwikkeling van het Landgoed Gulbergen.

Artikel 5, lid 1 f: plattelandontwikkeling

Met het vaststellen van het "Plan de Campagne" PROGRESS (Plattelands- en Regionale Ontwikkeling door Gezamenlijke aanpak op Ruimtelijk, Economisch en Sociaal Snijvlak) heeft de Regioraad in september 2003 het kader vastgesteld waarbinnen het SRE op korte en middellange termijn een integrale bijdrage wil leveren aan de ontwikkeling van het landelijk gebied. De reconstructie van het landelijk gebied in Zuidoost-Brabant grijpt niet alleen in op de ruimtelijke structuur, maar ook op de sociaal-economische structuur van het platteland en heeft directe gevolgen voor de leefbaarheid. Inzet is de vernieuwing van het platteland breed en integraal aan te pakken. Het Projectbureau Plattelandsontwikkeling SRE biedt (clusters van) gemeenten daarbij de door hen gewenste ondersteuning. In 2004 is een (project)ontwikkelingservice PROGRESS en KOMPAS toegevoegd aan het dienstenpakket van het projectbureau. Het gaat daarbij om het tot wasdom brengen van kansrijke initiatieven, inclusief financial engineering. In 2005 zal het projectbureau na vaststelling van de reconstructieplannen, binnen de hiervoor geschetste kaders een uitvoeringsrol aanbieden ten behoeve van de samenwerkende gemeenten. In overleg en samenspraak met direct betrokkenen bij de uitvoering, zoals o.a. gemeenten en provincie, zal uitwerking en invulling worden gegeven aan die rol.

Artikel 5, lid 1 g: sociaal-economische aangelegenheden en arbeidsvoorziening

In dit artikel worden met in achtneming van het bepaalde in de Wgr-plus de taken gecontinueerd die het SRE had onder de Kaderwet bestuur in verandering. In het Eindrapport Nieuwe Koers werd het voeren van een samenhangend economisch ontwikkelingsbeleid van groot belang geacht; zo ook een coördinerende en faciliterende rol ten aanzien van de landbouwproblematiek en plattelandontwikkeling. Met de recente programma's Horizon, Progress en Kompas is een belangrijke impuls gegeven aan de sociaal-economische structuurversterking van de regio.

Artikel 5, lid 1 h: gezondheidszorg, maatschappelijke zorg en welzijn

De taken in dit artikel zijn aangepast aan de huidige stand van zaken. Inbreng is en wordt verzorgd in diverse provinciale regiovisies zoals de Regiovisie Jeugd, Regiovisie Gehandicaptenzorg, Regiovisie Geestelijke Gezondheidszorg. Recente voorbeelden van ondersteuning van de gemeenten bij het gezamenlijk optrekken op het terrein van zorg en welzijn zijn de opschaling van de Indicatieorganen naar één regionaal Indicatieorgaan voor de hele regio en de ontwikkeling van lokale loketten.

Artikel 5, lid 1 i: cultuur

> 1 Het actief participeren in regionale initiatieven op het gebied van cultuurhistorie en erfgoedbeheer, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de (bevordering van) de cultuurhistorische identiteit van de regio, past volledig in de nieuwe opdracht aan archiefdiensten, zoals verwoord in de rijksvisie "Regionale Historische Centra. Publieksgericht perspectief voor archieven" (feb.2000). Een dergelijke algemene opdracht (basistaak) laat onverlet dat individuele wensen van gemeenten binnen het cafetariamodel tot invulling kunnen komen.

> 4 Het adviseren met betrekking tot de inrichting van het beheer van de documentaire informatie geschiedt ingevolge de uitwerking van Archiefwet en Archief-besluit, zoals neergelegd in de ministeriele regelgeving aangaande artikelen 11, 12 en 13 Archiefbesluit; behoort derhalve tot de basistaken.

> 5 Onderhavige taakbehartiging geldt niet voor alle gemeenten; na recente aansluiting van het Streekarchivariaat Peelland ontbreekt alleen de gemeente Gemert-Bakel. De betreffende Regioraadsleden dienen zich van stemming te onthouden bij besluitvorming dienaangaande. Bij strikte toepassing van de regel dat alleen die taken in de regeling worden opgenomen die door alle deelnemende gemeenten worden "afgenomen" zou de taakomschrijving naar de "cafetarielijst" moeten verhuizen. De taakomschrijving RHCE is evenwel vanuit historisch oogpunt in de gemeenschappelijk regeling gehandhaafd.

Artikel 5, lid 1 j: regionaal grondbeleid

Het samenwerkingsverband heeft op basis van de Wgr-plus de bevoegdheid tot het voeren van regionaal grondbeleid. Regionaal grondbeleid is het geheel van instrumenten die in verband met elkaar of ieder afzonderlijk kunnen worden ingezet om datgene wat in plannen (bijvoorbeeld het regionaal structuurplan) als van regionaal belang wordt aangemerkt, tot uitvoering te brengen. Dit instrumentarium leent zich bij uitstek voor een gedifferentieerde toepassing, toegesneden naar het gebied en afgestemd op de mate waarin regulerend dient te worden opgetreden. De problematiek in het centraal stedelijk gebied, waarvoor in opdracht van de minister van BZK een bijzonder bestuurlijk arrangement wordt uitgewerkt, lijkt daarvoor in aanmerking te komen. Het is aan de Regioraad om met deze bevoegdheid naar bevind van zaken te kunnen handelen.

Het bestaande terughoudende beleid op dit punt zal worden gecontinueerd. Mocht in de toekomst enig maatwerk nodig zijn, dan zal dat alleen gebeuren op initiatief van de gemeenten zelf. In de Nota van Beantwoording van gemeentelijke reacties op het Voorontwerp is aangegeven, dat wanneer er aanleiding is om grondbeleid in te zetten als regionaal instrument daarvoor een beleidskader in discussie met de gemeenten wordt gebracht.

Artikel 5, lid 1 k: regionaal stimuleringsfonds

De instelling van een regionaal stimuleringsfonds wordt nader uitgewerkt in artikel 8. Dit fonds strekt tot aanvullende financiering van regionale projecten, met uitzondering van projecten die als zodanig zijn aangewezen in het regionaal verkeer en vervoersplan.

Artikel 5, lid 1 l: convenant stedelijk gebied Eindhoven

De stadsregionale gemeenten hebben overeenstemming bereikt en onderling afspraken gemaakt ter oplossing van de zgn. postherindelingsproblematiek. Het gaat daarbij om een oplossing voor de komende 25 jaar op de volgende terreinen:

- kwalitatieve en kwantitatieve verdeling van de stadsregionale taakstelling op het gebied van woningbouw;
- versterking van de economische structuur door beschikbaarheid van voldoende bedrijfsterreinen en verbetering van de bereikbaarheid;
- versterking/ behoud van een aantrekkelijk vestigingsklimaat met inbegrip van faciliteiten voor cultuur en sport van regionale of nationale betekenis.

Deze afspraken zijn neergelegd in een convenant stedelijk gebied Eindhoven. De uitvoering van dit convenant is door de stadsregionale gemeenten opgedragen aan het Samenwerkingsverband. Zie verder bij artikel 12.

Artikel 6 Beleidskader cafetariamodel

De Regioraad stelt een beleidskader cafetariamodel vast op basis waarvan kan worden getoetst of taken voor alle gemeenten dienen te worden verricht dan wel voor een deel van de deelnemende gemeenten en in samenhang daarmee mogelijk voor andere gemeenten en organisaties.

Uitgangspunt daarbij is dat de kosten en risico's van de specifieke belangenbehartiging worden gedragen door de betreffende gemeenten en/of organisaties en dat die specifieke belangenbehartiging niet ten koste mag gaan van de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten.

Met het opnemen van deze bepaling in de regeling wordt tegemoetgekomen aan de wens van een groot aantal gemeenten.

Artikel 7 Regionale projecten

Bij het vaststellen van de regionale plannen als Regionaal structuurplan, Regionaal Verkeer en Vervoersplan e.d. bepaalt de Regioraad welke onderdelen van het uitvoeringsprogramma vanwege hun belang voor de regio worden aangemerkt als regionale projecten. Daarbij wordt tevens aangegeven welke gemeente(n) verantwoordelijk is voor de realisering van het regionale project, alsmede in welke mate er sprake is van een bijzondere gebaatheid van gemeenten. Is er zoals bij de sociaal-economische ontwikkelingsstrategie sprake van projectenprogramma's (als bijv. Horizon, Kompas en Progress) waarin nog geen concrete projecten zijn aan te wijzen dan geeft de Regioraad de wijze aan waarop bepaald wordt welke gemeente eventueel projectverantwoordelijke is en of er sprake is van een bijzondere gebaatheid. Mogelijke invulling hiervan kan zijn dat de Regioraad de bevoegdheid dienaangaande delegeert aan het Dagelijks Bestuur, gehoord het portefeuillehoudersoverleg regionale financiering.

Voor het realiseren van deze regionale projecten aanvaardt het Samenwerkingsverband een bijzondere verantwoordelijkheid. Daarbij beschikt het over aanvullende instrumenten als regionaal grondbeleid en regionale (co-)financiering.

In beginsel zijn het de verantwoordelijke gemeenten die de uitvoering van een project ter hand nemen. Mocht een gemeente het project niet kunnen of willen realiseren dan kan het Samenwerkingsverband daarin voorzien.

Artikel 8 Regionaal stimuleringsfonds

In het Eindrapport Nieuwe Koers is, mede op basis van de succesvolle ontwikkelingen van zowel het Financieringsschap in het stedelijk gebied als de Stimulusregeling, opgenomen dat er een regionaal stimuleringsfonds komt. Versterking van de economische positie in ruime zin blijft de centrale gedachte achter dit stimuleringsfonds.

In de nadere uitwerking is gekozen voor de volgende uitgangspunten:

- a) Het moet gaan om regionale financiering van regionale projecten die als zodanig zijn benoemd in door de Regioraad vastgestelde beleidsdocumenten zoals het Regionaal Structuurplan, de Regionale Bedrijventerreinenstructuurvisie en de regionaal-economische ontwikkelingsstrategie. Daarbij kan ook het Provinciaal Reconstructieplan worden genoemd indien de middelen uit het Provinciaal Reconstructiefonds die bedoeld zijn voor projecten in Zuidoost-Brabant worden overgedragen aan de in het SRE samenwerkende gemeenten. Het Regionaal Verkeers- en Vervoersplan blijft buiten beschouwing omdat, vanwege de dominantie van investeringen voor verkeersinfrastructuur, niet is gekozen voor integratie van het regionaal mobiliteitsfonds in het regionaal stimuleringsfonds.
- b) Uitgangspunt is dat het regionaal stimuleringsfonds wordt ingezet in het kader van cofinanciering.
- c) Wat betreft de voeding van het fonds wordt uitgegaan van enerzijds bijdragen van gemeenten op basis van meerjarige programma's (zie onder a.) bestaande uit een basisbijdrage (bedrag per inwoner) op basis van solidariteit en anderzijds van aanvullende gemeentelijke bijdragen op basis van een nadere verdeelsleutel, gebaseerd op het profijtbeginnel.
- d) De besluiten van de Regioraad tot vaststelling van de gemeentelijke basisbijdrage zijn gebonden aan het vereiste van drie/vierde meerderheid van het aantal aanwezige leden. Uitgangspunt daarbij is met name het creëren van een zo breed mogelijk draagvlak. Het vereiste van drie/vierde meerderheid biedt weliswaar ruimte maar heeft niet de intentie om aan wie dan ook - en elke gemeenteraad kan daarop worden aangesproken - een vetorecht toe te kennen. Een vetorecht verdraagt zich immers niet met het karakter van samenwerking.
- e) Bij de voorstellen aan de Regioraad tot vaststelling van de bijdrage en bij bestedingen uit het fonds worden de gemeenten betrokken via een in te stellen portefeuillehoudersoverleg regionale financiering.

Lid 3 e.v. Bij de instelling van het regionaal stimuleringsfonds – en vervolgens bij vaststelling van de jaarlijkse begroting - bepaalt de Regioraad wat de basisbijdrage dient zijn. Dat besluit dient te worden genomen met drie/vierde meerderheid van stemmen.

De hoogte van de bijdrage is afhankelijk van het regionale ambitieniveau. Dit ambitieniveau dient te zijn aangegeven in door de Regioraad vastgestelde beleidsdocumenten.

De besluitvorming over de bestedingsprogramma's is aan de Regioraad; de besluitvorming over individuele projecten als uitvoeringsbesluiten van deze programma's aan het Dagelijks Bestuur.

De Regioraad stelt beleidsregels vast ten aanzien van de aanvraag, de beoordeling van projecten en de verlening van de bijdrage. Daarbij wordt tevens geregeld de verhouding tussen de fondsen.

Om enige flexibiliteit in de mogelijkheid van subsidietoekenning vanuit het regionaal stimuleringsfonds zeker te stellen kan in genoemde beleidsregels (subsidieverordening) worden bepaald, dat in bijzondere gevallen op basis van zwaarwegende motieven – door de Regioraad te sanctioneren - kan worden afgeweken van het bepaalde in de verordening.

Een dergelijke bepaling komt ook voor in de bestaande verordening op het SRE-regiofonds.

Met name de bestuurlijke afstemming tussen de verschillende bestedingsprogramma's en de prioritering dient voorafgaand aan de besluitvorming plaats te vinden in genoemd portefeuillehoudersoverleg regionale financiering.

Lid 7 bepaalt dat wanneer gemeenten baat hebben bij een regionaal project, regionale cofinanciering slechts ter beschikking wordt gesteld, indien de betreffende gemeente eveneens een bijdrage verleent aan het regionale project. De mate van gebaat zijn wordt vastgesteld door de Regioraad bij het bepalen van de projecten met een regionaal karakter.

Artikel 9 Regionaal mobiliteitsfonds

In het kader van de Uitwerking Nieuwe Koers werd geconcludeerd dat de vorming van een regionaal mobiliteitsfonds voordelen biedt. Het gaat daarbij om de combinatie van Rijksmiddelen (GDU-middelen) en gemeentelijke middelen die, na een eigen regionale afweging van de mogelijke oplossingen, gezamenlijk kunnen worden ingezet om de bereikbaarheid van de regio te vergroten. Het regionaal mobiliteitsfonds staat los van het regionaal stimuleringsfonds. Evenals het regionaal stimuleringsfonds kent het regionaal mobiliteitsfonds een systeem van solidariteitsbijdrage en profijtbijdrage.

De systematiek zal zijn dat na een afweging in het RVVP de regionaal gewenste c.q. noodzakelijke infrastructuur wordt aangegeven en dat in het uitvoeringsprogramma van het RVVP de wijze wordt aangegeven waarop de beschreven infrastructuur wordt gerealiseerd. Uiteraard kan niet alles tegelijk. Prioriteiten zullen tot uitdrukking komen in de fasering. Infrastructurele maatregelen vragen over het algemeen om grote investeringen. Derhalve zal gewerkt gaan worden met een meerjarenplanning. Daarbij hoort ook dat gemeenten over een langere periode goed zicht hebben op hun bijdragen aan het regionale mobiliteitsfonds.

De Regioraad bepaalt jaarlijks bij de vaststelling van de begroting de hoogte van de gemeentelijke bijdrage. Basis hiervoor is de op het RVVP geënte meerjarenraming.

Besluiten van de Regioraad tot vaststelling van de gemeentelijke bijdrage zijn gebonden aan het vereiste van drie/vierde meerderheid van het aantal aanwezige leden.

Artikel 10 Regionaal ISV-fonds

Ingesteld wordt een regionaal ISV-fonds, dat wordt gevoed door bijdragen van de provincie en van de rechtstreekse gemeenten Eindhoven en Helmond en dat strekt tot aanvullende financiering van projecten op het gebied van stedelijke vernieuwing.

De beoogde werkwijze is als volgt. De provincie stelt het ISV-budget voor Zuidoost-Brabant aan het SRE ter beschikking. Hetzelfde geldt voor 5% van de Eindhovense en Helmondse budgetten.

Vervolgens kunnen alle gemeenten projecten indienen. Op basis van de ingediende projecten en nog door de Regioraad vast te stellen beleidskader stelt het Dagelijks Bestuur een Regionaal Meerjaren Ontwikkelingsprogramma vast. Dit programma wordt voorbereid door een ambtelijke werkgroep met Eindhoven, Helmond, Randgemeenten, de Peel en de Kempen. In het beleidskader wordt aandacht besteed aan de beleidsaccenten en de prioritering en wordt verder aangegeven hoe van ingediende projecten gekomen wordt tot een regionaal programma. Dit kader zal recht moeten doen aan de aan de orde zijnde grootstedelijke problematiek. Daarbij wordt budget niet vooraf territoriaal gelabeld.

Vanwege de aan de orde zijnde problematiek kan verondersteld worden dat het door Eindhoven en Helmond ingebrachte budget ook in deze steden tot besteding komt.

Artikel 12 Convenant stedelijk gebied Eindhoven

Voor de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden, die voortvloeien uit het in artikel 5 lid 1 onder I genoemde convenant, wordt door de Regioraad ingesteld een bestuurscommissie stedelijk gebied Eindhoven.

De bevoegdheden van deze bestuurscommissie zijn:

- a. Het vaststellen, monitoren en periodiek actualiseren van een nader uitvoeringsprogramma van het door de Regioraad vastgestelde Regionale Structuurplan, de Regionale Woonvisie en de Regionale Bedrijventerreinvisie voor het stedelijk gebied, voor zover dit noodzakelijk is voor de uitvoering van de afspraken van het convenant.
- b. Het opstellen van een jaarlijkse kostenraming inclusief het daartoe in ontwerp vaststellen van een bijdrageregeling ter realisering van het uitvoeringsprogramma, welke bijdragen worden gestort in een door de Regioraad in te stellen financieringsfonds.
- c. Het verstrekken van bijdragen uit het financieringsfonds en het opleggen van sancties, overeenkomstig hetgeen is bepaald in het convenant. Voor de uitoefening van deze bevoegdheden stelt de bestuurscommissie voorschriften op.

Het uitvoeringsprogramma van de bestuurscommissie geldt als aanvullend op het door de Regioraad vast te stellen regionaal uitvoeringsprogramma en is toegespitst op uitvoering van de BOR-afspraken. De bestuurscommissie is onderdeel van de begroting- en rekeningssystematiek van het SRE. De bestuurscommissie stelt ter invulling van het betreffende hoofdstuk van de ontwerp-begroting van het SRE de hoogte van de door de 8 gemeenten te betalen bijdrage aan het financieringsfonds vast. Bij het vaststellen van de SRE begroting stelt de Regioraad tevens de definitieve bijdrage van de gezamenlijke convenantgemeenten vast.

De financiële baten en lasten, die direct of indirect verband houden met de bestuurscommissie stedelijk gebied Eindhoven, komen voor rekening van de convenantgemeenten.

De oplossing van de bijzondere problematiek in het stedelijk gebied dient nadrukkelijk in samenhang en binnen het totaal van de regio plaats te vinden.

Artikel 14 Samenstelling Regioraad

Aan de Regioraad komen alle bevoegdheden toe, voorzover deze niet bij wet of delegatie aan het Dagelijks Bestuur zijn opgedragen. Aan de mogelijkheid tot overdracht van bevoegdheden stelt de wet beperkingen. Zo kunnen de bevoegdheden tot het vaststellen van de begroting, van de rekening en van verordeningen, ingevolge de Wgr niet worden overgedragen. In de praktijk worden uitvoeringsbevoegdheden door de Regioraad aan het Dagelijks Bestuur gedelegeerd.

In lid 1 is aangegeven, dat de leden van de Regioraad door de raden van de gemeenten kunnen worden aangewezen: uit hun midden en uit burgemeester en wethouders.

In lid 2 wordt de omvang van de Regioraad bepaald: iedere deelnemende gemeente wijst 1 lid en 1 plaatsvervangend lid aan als gemeentelijke vertegenwoordiging in de Regioraad.

Het lid van de Regioraad dat wordt aangewezen als lid van het Dagelijks Bestuur wordt in de Regioraad vervangen door de plaatsvervanger. De achterliggende gedachte van het toegevoegde Regioraadslid is om er voor te zorgen dat de gemeente die het aangaat in de Regioraad, buiten de leden van het Dagelijks Bestuur om, een vertegenwoordiger heeft die aan de beraadslagingen en besluitvorming kan meedoen, zonder de verantwoordelijkheid te dragen als lid van het Dagelijks Bestuur, en daarover informatie kan geven aan de gemeenteraad die hem of haar ook ter verantwoording kan roepen.

In samenhang met de vervangingsregeling, wordt de gedragslijn aangehouden dat bij stemming in de Regioraad leden van het Dagelijks bestuur geen gebruik maken van hun formele stemrecht. Daarmee wordt het primaat bij de Regioraad gelegd. Daar waar het onthouden van stemrecht op grond van wettelijke bepalingen niet mogelijk is, wordt de lijn aangehouden dat aan de door een DB-lid uitgebrachte stem in vergaderingen van de Regioraad geen gewicht toekomt.

Het bedoelde DB-lid heeft als lid van het AB weliswaar formeel stemrecht, maar zal zich (zelfbinding) bij stemmingen in de Regioraad onthouden van uitoefening van dat stemrecht, dan wel om formele redenen slechts een stem zonder gewicht uitbrengen. Het DB-lid kan wel deelnemen aan de beraadslagingen vanuit zijn functie als DB-lid.

Het geeft uitdrukking aan de gedachte dat leden van het Dagelijks bestuur de regionale belangen voorop stellen, terwijl de leden van de Regioraad het eigen gemeentelijke standpunt uitdragen.

De vervangingsregeling heeft geen gevolgen voor het stemgewicht, dat wordt bepaald door het inwonertal (zie hierna; artikel 16 werkwijze van de Regioraad).

Artikel 16 Werkwijze Regioraad

Op basis van artikel 22 Wgr juncto artikel 19, lid 2 Gemeentewet dienen de vergaderingen van de Regioraad ter openbare kennis te worden gebracht alsmede de agendastukken ter inzage gelegd.

Lid 2 regelt het stemgewicht. In de Regioraad wordt met gewogen stemmen gewerkt. Het stemgewicht is afhankelijk van het inwoneraantal van een deelnemende gemeente. In zoverre bestaat ook geen verschil met de situatie voorheen, toen het inwoneraantal bepalend was voor het aantal regioraadsliden dat een gemeente mocht afvaardigen naar de Regioraad. Regioraadsliden die een gemeente vertegenwoordigen tot 20.000 inwoners, hebben een enkelvoudig stemrecht.

Regioraadsliden die zijn afgevaardigd door een gemeente met 20.000 of meer inwoners, hebben een meervoudig stemrecht. Tot 35.000 inwoners betreft het een tweevoudig stemrecht. Voor ieder blok van 15.000 inwoners vanaf 20.000 inwoners neemt het stemgewicht met nog eens 1 toe. Aldus ontstaat het volgende beeld bij het bepalen van het stemgewicht.

aantal inwoners	stemgewicht
tot 20.000	1
20.000 tot 35.000	2
35.000 tot 50.000	3
50.000 tot 65.000	4
65.000 tot 80.000	5
80.000 tot 95.000	6
95.000 tot 110.000	7
110.000 tot 125.000	8
125.000 tot 140.000	9
140.000 tot 155.000	10
155.000 tot 170.000	11
170.000 tot 185.000	12

185.000 tot 200.000	13
200.000 tot 215.000	14

En zo verder.

Voor het bepalen van dit inwonertal worden conform lid 3 als uitgangspunt genomen de bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar waarin de jongste verkiezing van de leden van de gemeenteraad plaatsvond. Dit betekent dat tussentijdse overschrijding van in dit kader relevante inwonertallen geen gevolgen heeft voor de samenstelling van de Regioraad.

Lid 4 regelt dat de vergaderingen en de agenda's openbaar bekend worden gemaakt. Om van regionale spreiding verzekerd te zijn kan gedacht worden aan mededeling in het Eindhovens Dagblad en plaatsing op de Kabelkrant van Omroep Brabant.

Voor het bijwonen van de vergaderingen kan overeenkomstig artikel 39 aan de leden een vergoeding worden toegekend.

Artikel 18 Samenstelling Dagelijks Bestuur

Naast de voorzitter bestaat het Dagelijks Bestuur uit vijf leden door de Regioraad uit zijn midden aan te wijzen. Overeenstemming in de regio bestaat over de volgende verdeling. De gemeenten Eindhoven en Helmond dragen elk een lid voor; dit geldt tevens voor de subregio's de Kempen, de Peel en de Randgemeenten.

Artikel 22 Aanwijzing voorzitter

De voorzitter wordt door de Regioraad aangewezen. De voorzitter kan afkomstig zijn van buiten de kring van de Regioraad. Bestuurlijke consensus bestaat in de regio dat de functie van voorzitter toekomt aan de burgemeester van Eindhoven.

Het vice-voorzitterschap wordt toegedacht aan de burgemeester van Helmond, ervan uitgaande dat deze tot lid van de Regioraad wordt aangewezen door de gemeenteraad van Helmond en vervolgens door de Regioraad tot lid van het Dagelijks Bestuur.

Artikel 25 Adviescommissies

Artikel 22 regelt de bevoegdheid tot instelling van commissies van advies. Vaste commissies van advies aan het Dagelijks bestuur worden door de Regioraad, op voorstel van het Dagelijks Bestuur, ingesteld. De Regioraad regelt de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze. Het voorzitterschap van de commissies van advies berust bij leden van het Dagelijks Bestuur.

Artikel 26 Bestuurscommissies

In de Wgr-plus wordt het expliciet mogelijk gemaakt dat de Regioraad commissies kan instellen ter behartiging van de belangen van een deel van de gemeenten in die plusregio. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 112 van de Wgr is het niet vereist dat voor een besluit van de Regioraad tot het instellen van een dergelijke territoriale bestuurscommissie de verklaring van geen bezwaar van de raden van de deelnemende gemeenten wordt verkregen. Instemming van de direct betrokken gemeenten is voldoende. De overige gemeenten kunnen van hun zienswijze blijk geven. De Regioraad regelt de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze. Bij de regeling van de werkwijze dient ook de openbaarheid geregeld te worden.

Lid 2. Het voorzitterschap van de bestuurscommissies berust bij leden van het Dagelijks Bestuur. Dit om zoveel mogelijk de integraliteit van het bestuur te waarborgen. Gelijke bepaling geldt niet voor de bestuurscommissie regionale programmaraad vanwege de onafhankelijke rol en positie, die de programmaraad moet kunnen innemen en voor de bestuurscommissie stedelijk gebied Eindhoven vanwege de bijzondere stedelijke problematiek.

Artikel 27 Overleg portefeuillehouders

Ter vergroting van de gemeentelijke betrokkenheid bij het SRE is in het Nieuwe Koerstraject met name gekeken naar de rol en invloed van de portefeuillehoudersoverleggen in het besluitvormingsproces van het SRE. "Door deze portefeuillehoudersoverleggen in een eerder stadium van beleidsvorming te betrekken op een moment dat nog sprake kan zijn van wezenlijke beïnvloeding van het voorgenomen beleid (interactieve beleidsvorming), kan de betrokkenheid en invloed van de gemeenten toenemen." aldus de Uitwerkingsnotitie.

Daarom zijn portefeuillehouders-overleggen als verplicht in de regeling opgenomen. Zij bespreken in een zo vroeg mogelijk stadium van beleidsontwikkeling de ontwikkelingen op hun werkterrein en brengen gevraagd en ongevraagd advies uit aan het Dagelijks Bestuur (opiniërende rol).

Als gevolg van de aanbevelingen van de bestuurlijke werkgroep Toekomstige structuur en bestuurlijke werkwijze van het SRE hebben de portefeuillehoudersoverleggen nadrukkelijk ook de bevoegdheid

om zich in de richting van het Dagelijks Bestuur uit te spreken over regioraadsvoorstellen (adviserende rol). Deze uitbreiding van haar adviesrol hangt samen met de door de Regioraad overgenomen aanbeveling van voornoemde Werkgroep om de adviescommissies, met uitzondering van de Adviescommissie voorziening RAZOB, op te heffen. Een bijzondere taak van het portefeuillehoudersoverleg Algemene en Bestuurlijke Zaken die aparte vermelding verdient, is het adviseren van het Dagelijks Bestuur over het benoemen van bepaalde dossiers als 'majeur' (zie hierna; artikel 28, informatievoorziening gemeenten over 'majeure'onderwerpen).

Leden van het portefeuillehoudersoverleg zijn de leden van de colleges van burgemeester en wethouders, tot wiens portefeuille de belangen behoren, waartoe het overleg is ingesteld. Gelet op de portefeuilleverdeling kan sprake zijn van meerdere portefeuillehouders per gemeente. Praktijk is dat in het college wordt afgestemd wie het portefeuillehoudersoverleg bijwoont/ bijwonen. Ter voorbereiding van de meningsvorming in de colleges moeten de stukken voor het overleg van portefeuillehouders tijdig aan de gemeenten worden toegezonden. Daarbij wordt gedacht aan tenminste twee volle weken voorafgaand aan de vergadering. Wordt afgeweken van die termijn dan vraagt dit om een nadere motivering. Iets anders is de termijn waarbinnen het portefeuillehoudersoverleg geraadpleegd wordt over aangelegenheden waarover een besluit genomen dient te worden. Bij het bepalen van die termijn dient in ieder geval in acht te worden genomen de tijdspanne die gemoeid is met de gemeentelijke besluitvorming (in colleges en, eventueel, raden).

Een vergadering van een portefeuillehoudersoverleg is volledig openbaar, evenals de daarbij horende agenda, agendastukken en het verslag dat daarvan wordt opgemaakt. De voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg of ten minste vijf leden van het overleg zelf, kunnen verzoeken de vergadering achter gesloten deuren te houden. Het overleg beslist vervolgens bij gewone meerderheid of aan het verzoek tegemoet wordt gekomen.

In samenhang met het openbare karakter van het portefeuillehoudersoverleg en de spilfunctie die zij vervult in de advisering van de bestuursorganen van het SRE, is aan een ieder een spreekrecht toegekend in vergaderingen van dit overlegsgremium. Het Dagelijks Bestuur is bevoegd hierover nadere regels te stellen. Hierbij moet in de eerste plaats gedacht worden aan het opleggen van beperkingen qua spreektijd of onderwerp. Ook kan spreekrecht ontzegd worden bij ontbreken van een redelijk belang.

Artikel 28 informatievoorziening gemeenten over 'majeure'onderwerpen.

In artikel 28 wordt een verplicht voorgeschreven inspraakronde ten behoeve van gemeenten geïntroduceerd ten aanzien van de besluitvorming over wat door de Werkgroep Toekomstige structuur en bestuurlijke werkwijze SRE 'majeure onderwerpen' worden genoemd.

De Werkgroep heeft hiermee in het bijzonder het oog gehad op politiek beladen dossiers en/of de dossiers die de burger rechtstreeks raken. Voor een deel kunnen deze onderwerpen betrekking hebben op de meerjarige strategische plannen. Voor het overige kan gedacht worden aan besluiten uit het verleden zoals BOSE. Dit besluit had op zich geen meerjarig algemeen karakter zoals een Regionaal Structuurplan of Regionaal Verkeers- en Vervoersplan, maar wel een grote politieke impact. Het is van belang dat de verschillende bestuursorganen voorafgaand aan de gemeentelijke standpuntbepaling optimaal zijn geïnformeerd over deze dossiers. Aldus kan desgewenst in het kader van de inspraakronde ook voorzien worden in een informatiebijeenkomst of een mondelinge toelichting door het SRE op het bewuste dossier, voorafgaand aan de behandeling door het desbetreffende bestuursorgaan van de gemeente. In de praktijk zal van geval tot geval worden uitgemaakt welke vorm van informatievoorziening de meest wenselijke is en het meest recht doet aan het optimaliseren van de democratische legitimatie van een gemeenschappelijke regeling. Bij de aanbidding van het majeure dossier zal van deze mogelijkheden melding worden gemaakt.

Qua inbedding van de inspraakronde in het gehele proces van besluitvorming over de meerjarige strategische plannen en/of overige politiek beladen dossiers, moet gedacht worden aan de fase tussen het vaststellen van het voorlopig ontwerpplan (of voorontwerp) door het Dagelijks Bestuur en het naar voren brengen van zienswijzen hierover door de deelnemende gemeenten. In ieder geval vindt de inspraak plaats voordat de gemeenten hun definitieve standpunt over een bepaald dossier kenbaar hebben gemaakt.

De zojuist geschetste procedure kan overigens beschouwd worden als een nadere invulling van het bepaalde in artikel 28 zoals dat voor de tweede wijziging van de Gemeenschappelijke regeling luidde.

Artikel 28 regelde voorheen dat onverminderd het bepaalde in bijzondere wetten het Dagelijks Bestuur voorzover het betreft meerjarige strategische plannen, voor de beleidsterreinen als bedoeld in artikel 5, een ontwerp opstelt, met inbegrip van een financiële onderbouwing, na terzake overleg te hebben gevoerd met colleges, en andere daarvoor in aanmerking komende besturen, instellingen, diensten en personen, van welk overleg verslag wordt gedaan in een bijlage bij het ontwerp.

Naast een uitgebreide inspraak- en informatieronde over de majeure dossiers, blijft het Dagelijks Bestuur onverminderd verplicht de besturen van de deelnemende gemeenten met inachtneming van een redelijke termijn te horen over alle belangrijke aangelegenheden voordat de Regioraad daarover beslist (artikel 29)

Artikel 31 Inlichtingenplicht Samenwerkingsverband jegens de Gemeenteraden

Als uitvloeisel van de discussie in de Regioraad over de Regionale Agenda 2008-2010, is bij de tweede wijziging van de Gemeenschappelijke regeling van het SRE de bepaling toegevoegd dat het bestuur van het samenwerkingsverband een actieve informatieplicht heeft richting de raden van de deelnemende gemeenten. Bij het uitvoering geven aan deze bepaling kan in de eerste plaats gedacht worden aan een raadsinformatiebrief, zoals ook vele gemeenten die kennen.

Artikel 37 Rechtspositie

Het Dagelijks Bestuur besluit, behoudens ten aanzien van de secretaris, over de benoeming, de schorsing en het ontslag van het personeel. Het Dagelijks Bestuur kan, overeenkomstig het bepaalde in artikel 168, lid 1 van de Gemeentewet resp. hoofdstuk 10 van de Algemene wet bestuursrecht, de uitoefening van zijn bevoegdheid, zowel geheel als gedeeltelijk, mandateren aan een of meer van zijn leden c.q. mandaat verstrekken aan de directeurs van de diensten.

Artikel 39 Vergoedingen

De leden van de Regioraad, het Dagelijks Bestuur en de commissies kunnen op basis van het bepaalde in de Wgr- binnen de grenzen van artikel 21, leden 1 en 2 - een door de Regioraad vast te stellen tegemoetkoming in de kosten en, voorzover zij niet de functie van wethouder, burgemeester vervullen, een vergoeding voor hun werkzaamheden ontvangen. Ten aanzien van de vervulling van het lidmaatschap van het Dagelijks Bestuur kan de Regioraad een tegemoetkoming in of vergoeding van bijzondere kosten en andere financiële voorzieningen vaststellen (lid 2). Basis hiervoor is artikel 21, lid 3 Wgr.

Artikel 40 Begroting

De begrotingsprocedure is, met inachtneming van artikel 34 Wgr, als volgt:

- Het Dagelijks Bestuur maakt jaarlijks voor 1 april de ontwerpbegroting op (lid 1).
- Het Dagelijks Bestuur zendt de ontwerpbegroting twee maanden voordat zij aan de Regioraad wordt aangeboden toe aan de gemeenteraden (lid 1).
- De raden kunnen omtrent de ontwerpbegroting het Dagelijks Bestuur hun zienswijze doen toekomen (lid 4).
- De Regioraad stelt de begroting vast uiterlijk 1 juli (lid 5).
- Indien daartoe aanleiding bestaat worden afschriften daarvan gezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten (lid 6).

Het derde lid biedt de mogelijkheid niet het inwonertal, maar een andere norm te nemen voor de gemeentelijke bijdrage. Per taak kan worden gezien welke norm gehanteerd wordt.

De gemeenten kunnen op grond van artikel 35, lid 4 Wgr, nadat zij de vastgestelde begroting hebben ontvangen, Gedeputeerde Staten zo nodig hun zienswijze naar voren brengen.

Artikel 41 Begrotingswijziging

Begrotingswijzigingen volgen in beginsel de procedure als voorgeschreven voor de begroting. Dit artikel zondert in lid 2 daarvan uit die begrotingswijzigingen, die geen invloed hebben op de hoogte van de gemeentelijke bijdragen alsmede blijven binnen het door de Regioraad vastgestelde financiële beleid. De procedure daarvoor is: Dagelijks Bestuur – portefeuillehoudersoverleg - adviescommissie – Regioraad.

Artikel 43 Rekening

Artikel 34 van de Wgr bepaalt dat de rekening uiterlijk 1 juli van het jaar, volgend op het jaar waarop deze betrekking heeft, voorlopig wordt vastgesteld. Het is goed gebruik dat de voorlopige cijfers van het voorgaande jaar opgenomen worden als vergelijkingsmateriaal in de begroting van het komend

jaar. Tegen die achtergrond is volstaan met een eenvoudiger procedure in vergelijking tot die van de begroting.

Artikel 47 t/m 50 Toetreding, uittreding, wijziging, opheffing

De wijzigingswet Wgr-plus stelt, gezien het bijzondere karakter van de plusregio's, bijzondere eisen aan de besluiten van gemeenten ten aanzien van toetreding, uittreding, wijziging en opheffing. Artikel 110 Wgr bepaalt dat tot toetreding tot, uittreding uit of opheffing van een plusregio niet wordt besloten dan na een verklaring van geen bezwaar van gedeputeerde staten en, indien bij wet één of meer bevoegdheden of taken aan de plusregio zijn opgedragen, van Onze Ministers wie het mede aangaat.

Artikel 51 Geschillenbeslechting

Afgezien is van de mogelijkheid (artikel 123 Wgr) om zelf in een geschillenregeling te voorzien. Geschillen omtrent de toepassing, in de ruimste zin, van een regeling tussen besturen van deelnemende gemeenten of tussen besturen van een of meer gemeenten en het bestuur van het openbaar lichaam worden, overeenkomstig het bepaalde in artikel 28 Wgr, door gedeputeerde staten beslist.

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 52 Inwerkingtreding

Artikel 52 bepaalt dat de gemeenschappelijke regeling in werking treedt op 1 januari 2005 of, als de wijzigingswet Wgr-plus later in het Staatsblad verschijnt, op de eerste dag van de maand volgend op die waarin de publicatie ervan heeft plaatsgevonden.

1 Januari 2005 was de beoogde datum dat de Wgr-plus in werking zou treden. Door vertraging in het wetgevingsproces is de datum van inwerkingtreding van de Regeling nu gekoppeld aan publicatie van de wet in het Staatsblad.

Algemeen geldt (artikel 109, lid 4 Wgr) dat opnemng van de regeling in een centraal BZK-register een constitutief element vormt voor de totstandkoming van een plusregio: zonder opnemng in dat register kan de regeling niet in werking treden. Er vindt geen toetsing of goedkeuring plaats, noch door Gedeputeerde Staten noch door de Minister van BZK. De minister maakt opnemng in het register bekend door plaatsing van een mededeling in de Staatscourant.

In de Wgr-overgangsbepalingen worden echter maatregelen getroffen voor een ongestoorde continuïteit van de huidige Kaderwetregelingen. Om ieder misverstand over inwerkingtreding (de "doorstart") van deze plusregio's uit te sluiten is opgenomen dat de voorwaarde van opnemng in een register (artikel 109, vierde lid Wgr) niet geldt voor deze regelingen.

